

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Holló Magda*
Cím: *A százszentendős cukrászda*

Forrás: *Világ*

Ap. (Hely) *1921. IV.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

"Ruszwurm" cukrászda

Idő

"1921"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

A százszentendős cukrászda

A csipkézett tornyu Mátyas-templom közelében, a Szentháromság-utcában van — minden igazi pesti tudja — egy kecses Condiorei, a Ruszwurm, ahol hétköznapokon legtöbbször csak egy-egy párocska élvezi a kedves biedermeier-hangulatot... A múltkor kinn járt, hogy a Ruszwurm, a kilencvenhároméves, kis cukrászda feloszlik s biedermeier-stílusú berendezését egy múzeumnak fogják eladni.

Ugy éreztem, hogy ez nem lehet. Hogy a régi Buda egységes hangulata széthull, ha brutálisan kiemelik belőle ezt a kis cukrászdát. Elindultam tehát, hogy megtudjam az igazságot. Megkönnyebbülésemre még mindig ugyanúgy integtek felem a világoskék táblák a Ruszwurm üvegajtaja között, mint eddig. A baloldali két táblán olvashatja, akét érdekel, hogy ez a cukrászda 1827-ben alapítottát. A jobboldalon pedig ugyanerről az eseményről értesülhet a nénetajku budai polgar, mert oda van pingálva, hogy: geqründet 1827.

Bent a cukrászdában minden a régi helyén. A cseresznyefából összeállított kis pult, közepen domboru ajtócskával, ugy hordja látán a csokoládékürtöket, dióskifliket és lepényeket, mint régen; az üvegszekrény két oldalán ott állnak az arannyal borított faszobrok és fejkön tartják kosarukat ugyanolyan elszántan, mint mindig. Középen a kerek orolaphól a régi tüzeléssel lövelnek szét a napsugarakat ábrázoló arany tük. Az üveg mögött aranyozott asztaldíszek: vázak, edények csilognak.

A pamlag és az asztalkák felett selyemmel hímzett képek: rózsák, szőlő, körte. És mindentit finom dobozok, nippék... Csak a fehérhajú matróna hiányzik, aki mindig a pult mögött állt...

— Meghalt — mondja a kisasszony egykedvűen.

Bent, az antikberendezést, fókosszekrényekkel teli lakásban, ahol „kivittlütös” kályhákban tüzelnek még mindig, akadok rá a tulajdonosra, Ruszwurm Vilmos bácsira. Fehér kötény van előtte, fehér sapka ül a fején és hogy a rágyogó fehérséget ne zavarja semmi, hófehér bajusz nyul le szája két oldalán és a haja is teljesen ősz már.

Mikor érdeklődöm az eladás iránt, indignálódva mondja:

— Az egyik nap azt írta rolam, hogy eladom a cukrászdámat, mert nem tudok megélni belőle. Szegény embert csinált belőlem ezzel a hírrel, pedig csak arról van szó, hogy méltó utódot keresünk az asszonnyal. A fiam orvos, a lányom egy belügyi tanácsos felesége, ők nem vezethetik tovább az üzletet. Pedig ez a cukrászda mindig a családban maradt. Az első tulajdonos Richter, udvari sütő, a feleségem nagyapja volt, a második Müller Henrik, az asszony nagybátyja és én volnék a harmadik. Hét évig inaskodtam itt és harminchét esztendő óta az enyém a cukrászda. Most hatvannyolc éves vagyok és ha eddig vezettem az üzletet, csak nem adom el akárhókének, még ha rosszul menne is. Igaz, hogy a háboru és a forradalmak megnehezítették a munkát, de hát kinlódom én tovább is szívesen. Szeretném, ha — és ezt tessék megírni — ez a nemsokára százéves cukrászda méltó kézbe kerülne. Ha ilyenre akadnék, hát átadnám neki, még mielőtt meghalok. Mert ez nekem nagyon fontos, kérem. Erről van szó csak, de nem igaz, hogy eladjuk a berendezést múzeumnak, az igaz, hogy az Iparművészeti Múzeum szeretné, ha találna egy pénzes embert, aki megvásárolná számára. De én nem adom. A Ruszwurm nem lehet múzeumi emlék...

Ezt nagyon büszkén mondja a jó öreg Ruszwurm bácsi, mint amilyen büszkeséggel magyarázza az antik berendezést:

— Négyezer pengő forintba került ezernyolcszázhuszonhétben a berendezés — mondja — és ezernyolcszázharmincban aranyozták be a szobrokat és az asztaldíszeket igazi arannyal. Egy-egy ilyen aranyozás száz forintba került akkor. Az asztaldíszeket aztán innen vitték a püspöki instálációkra, meg lakodalmakra. Meg, mikor Erdődy gróféknál bál vagy színház volt a Werbőczy-utcai palotában.

Ruszwurm bácsi erre is nagyon rátart, mert egy Erdődy gróf Mária Terézia udvarmestere volt és Mária Teréziát viszont nagy tiszteletben részesíti, hiszen a budaiak neki köszönhetik a Várszínházat, amely azelőtt templom volt.

— De a királyné odaajándékozta „Buda várának” — mondja — hogy legyen neki is szórakozóhelye. II. József is ilyen bőkezű volt, a Fortuna-kocsját neki köszönhetik a budaiak.

A történelmi eseményekről különösen kedvvel emlékezik meg a Ruszwurm tulajdonosa, ha kapcsolatban

vannak a cukrászdával. Leemel egy képet a falról Radetaky ül rajta lovon, a novarai csatában.

— Olmützben kapta az asszony nagybátyja, — magyarázza a kép eredetét — egy Richter nevű kirurgus aki háziorvosa volt a generálisnak. A feleségemnek egy ősnagynénje pedig Kammerjungfrau volt az öreg József nádoréknál.

— Sok ismerősünk és vendégünk került ki a nagy urakból — meséli tovább — és sokat szolgáltunk k saját házukban. Ferenczy Ida naponként jött le hozzánk és vitt innen reggelit Erzsébet királynénak. Jegeskávét kuglófot, brióst. Rudolf királyfinak is készítettem reggelit az 1885-iki kiállításkor. Ide jártak István, Albrecht főhercegek, az Andrássy, Almássy, Lónyay grófok, Mailóth országbíró, a Szechenyiek, a Sándorok.

— Én nem írásból tudom, — mondja önérzetesen, mikor Sándor grófnak bravuros lovaglásairól érdeklődöm, amelyekről Metternich Paula finom tolla sokat beszél — én az apósom saját szájából hallottam, hogyannyangált fel, a budai polgárok elképedésére, a bástyákra és mégsem törte ki a nyakát. Lónáton ment fel a mostani miniszterelnöki palota lépcsőjén...

És mesélne tovább is az öreg Ruszwurm bácsi; hiszen egy egész kor emlékei veszik körül...

— Most kitélek a vendégei? — kérdezem.

— Most is urak járnak hozzám — feleli — kereskedők, olyan szállítók.

Ahogy kifelé megyek az első szobába, ott találom az öreg Ruszwurm nénit, aki nagyon beleillik ebbe a környezetbe. Öszhajú, fibigrán alakú, tipegő néni, régi divatu a ruhája, antik fekete tő csillog a nyakán. Mintha itt felejtették volna a biedermeier-világból. Szorgalmasan pepecsel valamin. Megnézem közelebbről, rózsaszínű és fehér porcellánrózsákat tisztogat nagy gonddal. Fehér kartonlapon ülnek és fölöttük írás jelenti: *Nouveauté de Paris*.

— A magazinban találtuk ezeket; nagyon-nagyon régi dögök — mondja a néni és látszik rajta, mennyire örül a szíve a rózsáknak.

És ahogy nézem, hogyan tud örülni ezéknak a régi-divatu díszeknek, ama gondolok, hogy nem, semmi esetre sem lehet a Ruszwurmból múzeumi emlék és nem lehet szétszórni ezt a régi Budából itt felejtett bájos kis fészket...

Holló Magda.